

(Ф 03.02 – 101)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут інноваційних освітніх технологій
Кафедра базових і спеціальних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи
А. Гудманян
« 11 » 11 2019 р

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Українська мова та література»

Для підготовчих курсів (8 місяців)

Семестр – 1, 2

Практичні заняття – 150
Самостійна робота – 115
Усього годин – 265

Випускний екзамен – 2 семестр

Контрольні роботи (2) – 1, 2 семестри

Домашнє завдання (1) – 1, 2 семестри

Індекс Р 11–11.8/18–1

(Ф 03.02 – 101)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут інноваційних освітніх технологій
Кафедра базових і спеціальних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи
_____ А. Гудманян
«___» _____ 2019 р

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Українська мова та література»

Для підготовчих курсів (8 місяців)

Семестр – 1, 2

Практичні заняття – 150
Самостійна робота – 115
Усього годин – 265

Випускний екзамен – 2 семестр

Контрольні роботи (2) – 1, 2 семестри

Домашнє завдання (1) – 1, 2 семестри

Індекс Р 11–11.8/18–1

СМЯ НАУ РП 23.01.01-05-2019

	Система менеджменту якості Робоча програма навчальної дисципліни «Українська мова та література»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 23.01.01–05– 2019
		стор. 2 з 18	

Робочу програму навчальної дисципліни «Українська мова та література» розроблено на основі освітньої програми та навчального плану для підготовчого відділення громадян України та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри базових і спеціальних дисциплін
_____ О. Приходько

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри базових і спеціальних дисциплін, протокол № 7 від 11.09.2019 р.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні Науково-методично-редакційної ради Навчально-наукового інституту інноваційних освітніх технологій, протокол № __
від _____ 2019 р.

Голова НМРР _____

УЗГОДЖЕНО
Директор ННПОТ
_____ Н. Муранова
«___» _____ 2019 р

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Врахований примірник №

	Система менеджменту якості Робоча програма навчальної дисципліни «Українська мова та література»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 23.01.01–05– 2019
		стор. 3 з 18	

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Заплановані результати.....	4
1.2. Програма навчальної дисципліни	5
2. Зміст навчальної дисципліни	6
2.1. Структура навчальної дисципліни	6
2.2. Самостійна (індивідуальна) робота слухача, її зміст та обсяг	10
2.3.1 Домашні завдання	10
2.3.2 Контрольні роботи	10
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	10
3.1. Методи навчання	10
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна).....	11
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті.....	12
4. Рейтингова система оцінювання набутих слухачем знань та вмінь.....	12

	Система менеджменту якості Робоча програма навчальної дисципліни «Українська мова та література»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 23.01.01–05– 2019
		стор. 4 з 18	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни розробляється на основі «Методичних рекомендацій до розроблення робочої програми навчальної дисципліни», затвердженої розпорядженням № 106/од від 13.07.2017 р. та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Заплановані результати

Навчальна дисципліна «Українська мова та література» надає майбутнім студентам мовні знання – один з основних компонентів професійної підготовки, формує навички та уміння правильно користуватися засобами мови, розвиває культуру професійного мовлення, допомагає краще орієнтуватися в складних професійних ситуаціях і в контактах з представниками своєї професії, навчає сприймати мову як естетичну цінність, мистецьке явище, що є проявом національного світосприймання, а також має вагомe значення для виховання духовно багатой особистості, яка володіє уміннями і навичками вільної комунікативної діяльності в різних життєвих ситуаціях та галузях діяльності людини, розвиває культуру професійного мовлення, допомагає краще орієнтуватися в складних професійних ситуаціях і в контактах з представниками своєї професії.

Метою викладання дисципліни є:

- формування у слухачів національно свідомої, духовно багатой особистості, яка володіє уміннями й навичками вільного користування засобами рідной мови – її стилями, формами в різних життєвих ситуаціях, дотримується норм українського мовленнєвого етикету, виховання естетичних смаків, розвиток інтелекту, кругозору, уміння характеризувати окремі визначальні постаті, їх внесок у літературний процес своєї доби, розуміння індивідуального стилю письменника та творчого методу, художньої цінності літературного твору, його жанрової своєрідності;
- відпрацюванні навичок виконання тестових завдань різной форми й різного ступеня складності для якісної підготовки слухачів підготовчих курсів до проходження зовнішнього незалежного оцінювання відповідно до вимог Українського центру оцінювання якості освіти.

Завданнями вивчення дисципліни є вироблення на основі державних стандартів системи та обсягу знань особистості про мову і мовлення, мовних і мовленнєвих умінь та навичок, поглиблення теоретичних та практичних знань, умінь і навичок, передбачених програмою, підвищення рівня мовленнєвої культури; розуміння художньо-літературной природи тексту, встановлення причинно-наслідкових зв'язків, поглиблення теоретичних та практичних знань, умінь і навичок аналізу текстів, передбачених програмою, співвідношення твору та року його написання з певною епохою, авторською світоглядною позицією, підвищення рівня загальнонаціональних цінностей та успішно підготуватися до проходження зовнішнього незалежного оцінювання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни слухач підготовчих курсів повинен:

- *знати*: основні правила фонетики, морфології, правопису, синтаксису, пунктуації; особливості розвитку української літератури в різні історичні періоди; імена представників того чи іншого літературного періоду; авторів вивчених творів; основні літературні напрями, течії (угруповання, школи), їх представників, розуміти ідейні та мистецькі засади, що об'єднали представників того чи іншого угруповання або школи; основні відомості про життя й творчість письменників; зміст художніх творів, ідентифікувати героя, подію тощо за авторською характеристикою, назвою твору, фрагментом з твору, визначати місце й роль митця в літературному процесі доби; знати основні теоретико-літературні поняття,

	Система менеджменту якості Робоча програма навчальної дисципліни «Українська мова та література»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 23.01.01–05– 2019
		стор. 5 з 18	

передбачені програмою; орієнтуватися в основних стильових тенденціях літератури того чи іншого історичного періоду.

— *уміти*: грамотно писати, користуватися засобами мови в різних життєвих ситуаціях; дотримуватися норм українського мовленнєвого етикету, використовувати засоби мови й мовлення з метою одержання і передачі інформації, уміння брати участь у діалозі, будувати монологічні висловлювання різних типів, жанрів мовлення з урахуванням завдань мовлення і ситуацій спілкування, знайомих і нестандартних. Визначати в запропонованих творах тропи, передбачені програмою; аналізувати літературний твір чи його уривок; визначати найхарактерніші ознаки літературних напрямів і течій; визначати найхарактерніші особливості літературного процесу певного періоду та ознаки індивідуального стилю митця; порівнювати літературні явища.

У результаті вивчення навчальної дисципліни слухач повинен набути такі компетентності: ціннісне ставлення до державної мови, усвідомлення важливості її як засобу ідентифікації мовця з українським народом, нацією, як культурологічного чинника, набуття досвіду спілкування українською мовою, орієнтується в мовному матеріалі, аналізує мовні явища з метою практичного їх використання, орієнтується на ринку друкованих джерел, може розрізнити твори маскультури і художню літературу, мову суржику від літературної мови, самостійно обирає й зіставляє різні естетичні явища, висловлює власну оцінку, мотивує її, аргументовано інтерпретує прочитане та побачене.

1.2. Програма навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни становить два блоки: «Українська мова» та «Українська література», кожен із яких структуровано за темами. «Українська мова» містить такі теми: «Фонетика. Орфоєпія. Графіка. Орфографія», «Будова слова. Словотвір», «Лексикологія. Фразеологія», «Морфологія», «Синтаксис», «Стилістика», «Розвиток мовлення». Блок «Українська література» містить такі теми: «Усна народна творчість», «Давня українська література», «Література кінця XVIII – поч. XX ст.», «Література XX ст.», «Твори українських письменників-емігрантів», «Сучасний літературний процес».

Українська мова

Тема 1. Фонетика. Орфоєпія. Графіка. Орфографія. Алфавіт. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Наголос. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення у групах приголосних. Найпоширеніші випадки чергування приголосних звуків. Основні випадки чергування у – в, і – й. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [e], [и], [o] в коренях слів. Правопис префіксів і суфіксів. Правила вживання апострофа, м'якого знака. Сполучення йо,ьо. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Написання і відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис н та нн у прикметниках і дієприкметниках, не з різними частинами мови. Особливості написання числівників.

Тема 2. Будова слова. Словотвір. Будова слова. Спільнокореневі слова і форми того самого слова.

Тема 3. Лексикологія. Фразеологія. Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальноновживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про фразеологізми.

Тема 4. Морфологія. Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні й загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Число іменників. Відмінювання іменників, Невідмінювані іменники в українській мові. Написання і відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок (у власних чоловічих та жіночих іменах).

Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста й складена форми). Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників. Особливості відмінювання прикметників. Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників: 1) один, одна; 2) два, три, чотири; 3) від п'яти до двадцяти, тридцять, п'ятдесят ... вісімдесят; 4) сорок, дев'яносто, сто; 5) двісті – дев'ятсот; 6) нуль, тисяча, мільйон, мільярд; 7) збірні; 8) дробові. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Узгодження числівників з іменниками. Особливості правопису числівників. Уживання числівників для позначення часу й дат.

Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників.

Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на -но, -то). Безособові дієслова. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідмін. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні і пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього і минулого часу. Дієприкметниковий зворот. Безособові дієслівні форми на -но, -то.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот.

Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого й найвищого ступенів. Правопис прислівників на -о, -е, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо і через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу.

Службові частини мови.

Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямими відмінками іменника. Правопис прийменників.

Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні (єднальні, протиставні, розділові) й підрядні (часові, причинові, умовні, способу дії, мети, допустові, порівняльні, з'ясувальні, наслідкові). Групи сполучників за уживанням (одиночні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови.

Частка як службова частина мови. Правопис часток.

Вигук як частина мови. Правопис вигуків та інших службових частин мови (повторення).

Тема 5. Синтаксис. Словосполучення і речення як основні одиниці тексту. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення. Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень у

	Система менеджменту якості Робоча програма навчальної дисципліни «Українська мова та література»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 23.01.01–05– 2019
		стор. 7 з 18	

сучасній українській мові: за метою висловлювання; за емоційним забарвленням; за будовою; за складом граматичної основи, за наявністю чи відсутністю другорядних членів; за наявністю необхідних членів речення; за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів. Просте двоскладне речення. Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Особливості узгодження присудка з підметом. Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні. Означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Обставина. Порівняльний зворот. Односкладні речення. Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні).

Тема 5.1. Просте ускладнене речення. Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова у реченнях з однорідними членами. Вставні слова, словосполучення і речення, їх значення. Розділові знаки у реченнях з вставними конструкціями. Речення зі звертаннями. Відокремлені означення, прикладки – непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки. Складне речення. Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові і безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення. Складносурядне речення. Єднальні, протиставні та розділові сполучники в складносурядному реченні. Сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення. Розділові знаки в складносурядному реченні. Складнопідрядне речення, його будова. Головне й підрядне речення. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку у складнопідрядному реченні. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умовні, допустові). Розділові знаки у складнопідрядному реченні. Складнопідрядне речення з кількома підрядними, розділові знаки в них. Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні. Складні речення з різними видами сполучникового та безсполучникового зв'язку. Розділові знаки. Способи відтворення чужого мовлення. Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки при діалозі, цитаті, прямій мові.

Тема 6. Стилїстика. Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їх основні ознаки, функції.

Тема 7. Розвиток мовлення. Види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне і діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення. Тема й основна думка висловлювання. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Мовні засоби зв'язку речень у тексті. Типи мовлення (розповідь, опис, роздум). Структура тексту типу розповіді, опису, роздуму. Тексти різних стилів, типів, жанрів мовлення.

Українська література

Тема 1. Усна народна творчість. Загальна характеристика календарно-обрядових, соціально-побутових пісень та родинно-побутових пісень. Пісні Марусі Чурай. «Віють вітри», «За світ встали козаченьки». Тематика, зміст, образи народних балад і дум. «Дума про Марусю Богуславку». Балада «Ой летіла стріла». Історичні пісні «Ой Морозе, Морозенку», «Чи не той то Хміль».

Тема 2. Давня українська література. «Слово про похід Ігорів». «Повість минулих літ» (уривки про заснування Києва, про помсту княгині Ольги). Григорій Сковорода.

	Система менеджменту якості Робоча програма навчальної дисципліни «Українська мова та література»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 23.01.01–05– 2019
		стор. 8 з 18	

«Всякому місту – звичай і права», «Бджола і шершень», «De libertate», афоризми.

Тема 3. Література кінця XVIII – поч. XX ст. Іван Котляревський. «Енеїда», «Наталка Полтавка». Тарас Шевченко. «Катерина», «Сон» («У всякого своя доля»), «Кавказ», «І мертвим, і живим...», «Заповіт». Пантелеймон Куліш. «Чорна рада». Іван Нечуй-Левицький. «Кайдашева сім'я». Панас Мирний. «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» (1, 4 частини). Українська драматургія другої пол. XIX ст. Іван Карпенко-Карий. «Мартин Боруля». Іван Франко. «Захар Беркут», «Чого являєшся мені у сні», «Мойсей». Ольга Кобилянська. «Valse Mélancolique». Леся Українка. «Contra spem spero», «Лісова пісня». Михайло Коцюбинський. «Intermezzo», «Тіні забутих предків». Микола Вороний. «Блакитна Панна». Олександр Олесь. «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий!...»

Тема 4. Література XX ст. Павло Тичина. «Пам'яті тридцяти», «Ви знаєте, як липа шелестить», «О панно Інно». Володимир Сосюра. «Любіть Україну». Максим Рильський. «У теплі дні збирання винограду». Юрій Яновський. «Майстер корабля». Микола Хвильовий. «Я(Романтика)». Микола Куліш. «Мина Мазайло». Богдан-Ігор Антонич. «Різдво». Валер'ян Підмогильний. «Місто». Остап Вишня. «Моя автобіографія», «Сом». Олександр Довженко. «Зачарована Десна». Андрій Малишко. «Пісня про рушник». Василь Симоненко. «Ти знаєш, що ти – людина...», «Задивляюсь у твої зіниці...», «Лебеді материнства». Василь Голобородько «Наша мова». Олесь Гончар. «Модри Камень». Ліна Костенко. «Маруся Чурай», «Страшні слова, коли вони мовчать». Іван Драч. «Балада про соняшник». Дмитро Павличко «Два кольори». Василь Стус. «Господи, гніву пречистого...». Григор Тютюнник. «Три зозулі з поклоном».

Тема 5. Твори українських письменників-емігрантів. Іван Багряний. «Тигролови». Євген Маланюк. «Уривок з поеми». Основні стильові тенденції творчості українських письменників-емігрантів.

Тема 6. Сучасний літературний процес. Загальний огляд, основні тенденції. Постмодернізм як літературне явище.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни.

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)		
		Усього	Практ. Заняття	СРС
1	2	3	4	5
УКРАЇНСЬКА МОВА		1 семестр		
1.1	Фонетика.	3	2	1
1.2	Графіка. Орфоепія.	3	2	1
ОРФОГРАФІЯ				
1.3	Спрощення у групах приголосних. Найпоширеніші випадки чергування приголосних звуків. Основні випадки чергування у – в, і – й. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о] в коренях слів.	3	2	1
1.4	Позначення чергування приголосних звуків на письмі. Правопис префіксів і суфіксів.	3	2	1
1.5	Правила вживання апострофа, м'якого знака. Сполучення йо, бо.	3	2	1

1	2	3	4	5
1.6	Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків.	3	2	1
1.7	Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження.	3	2	1
1.8	Написання чоловічих і жіночих імен по батькові. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис н та nn у прикметниках і дієприкметниках	3	2	1
1.9	Особливості написання числівників. Написання окремо (сполучень прислівникового типу), разом і через дефіс (прислівників, службових частин мови, вигуків).	3	2	1
1.10	Не з різними частинами мови.	3	2	1
1.11	Правопис службових частин мови та вигуків. Написання простих і складених прийменників. Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших частин мови.	3	2	1
БУДОВА СЛОВА. СЛОВОТВІР				
1.12	Будова слова. Спільнокореневі слова і форми слова. Основні способи словотворення в українській мові. Складні слова, способи їх творення. Сполучні голосні о, е в складних словах.	3	2	1
ЛЕКСИКОЛОГІЯ. ФРАЗЕОЛОГІЯ				
1.13	Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов.	3	2	1
1.14	Загальноживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни.	3	2	1
1.15	Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика.	3	2	1
1.16	Поняття про фразеологізми.	3	2	1
МОРФОЛОГІЯ				
1.17	Іменник як частина мови.	3	2	1
1.18	Прикметник як частина мови.	3	2	1
1.19	Числівник як частина мови.	3	2	1
1.20	Займенник як частина мови.	3	2	1
1.21	Дієслово як частина мови.	3	2	1
1.22	Дієприкметник як особлива форма дієслова.	3	2	1
1.23	Дієприслівник як особлива форма дієслова.	3	2	1
1.24	Прислівник як частина мови.	3	2	1
1.25	Службові частини мови. Прийменник.	3	2	1
1.26	Сполучник. Частка. Вигук.	3	2	1
УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА				
1.27	Усна народна творчість. «Дума про Марусю Богуславку». Балада «Ой легіла стріла». Історичні пісні «Ой Морозе, Морозенку», «Чи не той то Хміль». Пісні Марусі Чурай. «Віють вітри», «За світ встали козаченьки»	3	2	1
ДАВНЯ УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА				
1.28	«Повість минулих літ» (уривки про заснування Києва, про помсту княгині Ольги). «Слово про похід Ігорів».	3	2	1
1.29	Григорій Сковорода. «Всякому місту – звичай і права», «Бджола і Шершень», «De libertate», афоризми.	3	2	1
ЛІТЕРАТУРА КІНЦЯ ХVІІІ – ПОЧ. ХХ ст.				
1.30	Іван Котляревський. «Енеїда», «Наталка Полтавка».	3	2	1
1.31	Тарас Шевченко. «Катерина», «Сон» («У всякого своя доля»), «Кавказ», «І мертвим, і живим...», «Заповіт».	3	2	1

Система менеджменту якості
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Українська мова та література»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 23.01.01–05–
2019

стор. 10 з 18

1	2	3	4	5
1.32	Пантелеймон Куліш. «Чорна рада».	3	2	1
1.33	Іван Нечуй-Левицький. «Кайдашева сім'я».	3	2	1
1.34	Панас Мирний. «Хіба ревуть воли, як ясла повні?». Реалізм.	3	2	1
1.35	Українська драматургія другої половини XIX ст. Іван Карпенко-Карий. «Мартин Боруля».	3	2	1
1.36	Іван Франко. «Гімн», «Захар Беркут», «Мойсей». Леся Українка. «Contra spem spero», «Лісова пісня».	3	2	1
1.37	Ольга Кобилянська. «Valse Mélancolique». Михайло Коцюбинський. «Intermezzo», «Гіні забутих предків».	3	2	1
1.38	Микола Вороний «Блакитна Панна». Олександр Олесь «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий!...». Модернізм та його течії.	1,5	1	0,5
1.39	Контрольна робота № 1	6		6
1.40	Контрольна робота № 2	6		6
1.41	Домашнє завдання № 1	8		8
Усього за перший семестр		132,5	75	57,5
УКРАЇНСЬКА МОВА		2 семестр		
СИНТАКСИС				
1.42	Словосполучення і речення як основні одиниці тексту. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення.	3	2	1
1.43	Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень у сучасній українській мові.	3	2	1
1.44	Просте двоскладне речення. Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення.	3	2	1
1.45	Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні.	3	2	1
1.46	Означення узгоджене й неузгоджене. Прикладка як різновид означення. Додаток. Типи обставин за значенням. Способи вираження означень, додатків, обставин.	3	2	1
1.47	Порівняльний зворот. Функції порівняльного звороту в реченні (обставина способу дії, присудок).	3	2	1
1.48	Односкладні речення. Граматична основа односкладного речення.	3	2	1
1.49	Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена.	3	2	1
1.50	Речення з однорідними членами. Поняття про однорідні члени речення. Однорідні і неоднорідні означення. Узагальнювальні слова у реченнях з однорідними членами.	3	2	1
1.51	Вставні слова, словосполучення і речення, їх значення. Розділові знаки у реченнях із вставними конструкціями.	3	2	1
1.52	Відокремлені означення, прикладки – непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки.	3	2	1
1.53	Ознаки складного речення. Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові і безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок.	3	2	1
1.54	Складносурядне речення. Єднальні, протиставні та розділові сполучники в складносурядному реченні.	3	2	1
1.55	Складнопідрядне речення. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку у складнопідрядному реченні. Основні види підрядних речень.	3	2	1
1.56	Складнопідрядне речення з кількома підрядними. Види підрядності.	3	2	1

Система менеджменту якості
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Українська мова та література»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 23.01.01–05–
2019

стор. 11 з 18

1	2	3	4	5
1.57	Безсполучникове складне речення. Розділові знаки.	3	2	1
1.58	Складні речення з різними видами сполучникового та безсполучникового зв'язку.	3	2	1
1.59	Способи відтворення чужого мовлення. Пряма й непряма мова. Речення з прямою мовою. Слова автора. Заміна прямої мови непрямою.	3	2	1
1.60	Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки при діалозі та цитаті.	3	2	1
1.61	Стилістика. Стилї мовлення, їх основні ознаки, функції.	3	2	1
РОЗВИТОК МОВЛЕННЯ				
1.62	Види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне і діалогічне мовлення, усне й писемне мовлення.	3	2	1
1.63	Тема й основна думка висловлювання. Вимоги до мовлення. Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність.	3	2	1
1.64	Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Мовні засоби зв'язку речень у тексті.	3	2	1
1.65	Типи мовлення (розповідь, опис, роздум). Структура тексту типу розповіді, опису, роздуму. Тексти різних стилів, типів, жанрів мовлення.	3	2	1
1.66	Створення власного висловлювання на дискусійну тему. Аргументовано спростувати або підтримати подану позицію.	3	2	1
1.67	Створення тексту-роздуму на запропоновану тему.	3	2	1
УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА				
1.68	Павло Тичина. «Пам'яті тридцяти», «Ви знаєте, як липа шелестить», «О панно Інно». Максим Рильський. «У теплі дні збирання винограду». Володимир Сосюра. «Любіть Україну». Види лірики. Сонет. Богдан-Ігор Антонич. «Різдво».	3	2	1
1.69	Юрій Яновський. «Майстер корабля». Микола Хвильовий. «Я(Романтика)».	3	2	1
1.70	Микола Куліш. «Мина Мазайло». Остап Вишня. «Моя автобіографія», «Сом».	3	2	1
1.71	Олександр Довженко. «Зачарована Десна».	3	2	1
1.72	Ліна Костенко. «Маруся Чурай», «Страшні слова, коли вони мовчать».	3	2	1
1.73	Василь Симоненко. «Ти знаєш, що ти – людина...», «Задивляюсь у твої зіниці...». Василь Стус. «Господи, гніву пречистого...».	3	2	1
1.74	Дмитро Павличко «Два кольори». Андрій Малишко. «Пісня про рушник». Іван Драч. «Балада про соняшник». Василь Голобородько. «Наша мова».	3	2	1
1.75	Олесь Гончар. «Модри Камень».	3	2	1
1.76	Григор Тютюнник. «Три зозулі з поклоном».	3	2	1
1.77	Твори українських письменників-емігрантів. Євген Маланюк. «Уривок з поеми». Іван Багряний. «Тигролови».	3	2	1
1.78	Сучасний літературний процес.	1,5	1	0,5
	Контрольна робота № 3	6		6
	Контрольна робота № 4	6		6
	Домашнє завдання № 2	8		8
Усього за другий семестр		132,5	75	57,5
Усього за навчальною дисципліною		265	150	115

	Система менеджменту якості Робоча програма навчальної дисципліни «Українська мова та література»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 23.01.01–05– 2019
		стор. 12 з 18	

2.2. Самостійна (індивідуальна) робота слухача, її зміст та обсяг

№ п/п	Зміст самостійної роботи слухача	Обсяг СРС (годин)
1.	Опрацювання теоретичного матеріалу	30
2.	Підготовка до практичних занять	45
3.	Підготовка до контрольних робіт	24
4.	Виконання домашнього завдання, контрольної (домашньої) роботи.	16
Усього за навчальною дисципліною		115

2.3.1. Домашнє завдання .

Домашнє завдання (ДЗ) з дисципліни виконується з метою закріплення та поглиблення знань та вмінь, набутих слухачем у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни.

Виконання, оформлення ДЗ здійснюється слухачем в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій. Час, потрібний для виконання ДЗ – до 16 годин самостійної роботи.

ДЗ 1 «Фонетика і орфоепія. Графіка і орфографія. Морфологія». «Усна народна творчість», «Давня українська література», «Література кінця XVIII – поч. XX ст.».

ДЗ 2 «Синтаксис і пунктуація», «Стилістика. Розвиток мовлення». «Література XX ст.», «Твори українських письменників-емігрантів».

2.3.2. Контрольні роботи.

Контрольні роботи з дисципліни виконуються у першому та другому семестрах, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь слухача при вивченні дисципліни.

Час, потрібний для виконання контрольних робіт складає 24 години самостійної роботи.

КР № 1 «Фонетика і орфоепія. Графіка і орфографія. Будова слова, словотвір. Лексикологія і фразеологія.» 6 годин.

КР № 2 «Орфографія», «Морфологія». «Усна народна творчість», «Давня українська література», «Література кінця XVIII – поч. XX ст.» 6 годин.

КР № 3 «Синтаксис і пунктуація простого і складного речення» 6 годин.

КР № 4 «Синтаксис і пунктуація», «Стилістика. Лінгвістика тексту. Розвиток мовлення», «Література XX ст.», «Твори українських письменників-емігрантів» 6 годин.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

– пояснювально-ілюстративний метод: викладач організовує сприймання та усвідомлення інформації, а слухачі її сприймають, осмислюють і запам'ятовують;

– метод проблемного викладу: викладач формулює проблему, а слухачі поетапно вирішують її під його керівництвом (при цьому поєднується репродуктивна й творча діяльність);

– репродуктивний метод: слухачі вчаться застосовувати знання за зразком;

– дослідницький метод: викладач ставить перед слухачами проблему, а вони самостійно вирішують її;

– метод мозкової атаки: слухачі висловлюють щонайбільшу кількість ідей за невеликий проміжок часу, обговорюють їх, а також класифікують;

	Система менеджменту якості Робоча програма навчальної дисципліни «Українська мова та література»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 23.01.01–05– 2019
		стор. 13 з 18	

- круглий стіл: слухачі ставлять обґрунтовані питання з теми, що обговорюється, аргументують підходи до їхнього вирішення, а також розповідають про досягнення та помилки;

- дискусія: мобілізації практичних і теоретичних знань слухачів, їх поглядів на конкретні спірні питання, що розглядаються;

- ситуаційний аналіз: слухачі ознайомлюються з описом проблеми, самостійно аналізують ситуацію, діагностують проблему й висловлюють власні ідеї та рішення в дискусії.

Доцільно використовувати тестові завдання різної форми і різного ступеня складності не тільки як контрольну форму перевірки знань, умінь і навичок слухачів, але як продуктивний навчальний прийом.

3.2. Рекомендована література

Базова література

1. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Українська мова. 5–12 класи. – К. : Ірпінь; Перун (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 29.05.2018 р. № 585). – Режим доступу : osvita-mk.org.ua/2016-2017/Rekom/ukr.docx
2. Українська література. 5–12 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. – К. : Ірпінь ; Перун (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 29.05.2018 р. № 585). – Режим доступу : www.osvitacv.com/attachments/article/23432/%20ЛІТ12-13.doc
3. Українська мова і література. Програма зовнішнього незалежного оцінювання 2016 р. (додаток до наказу МОН України № 77, від 03.02.2016 р.), «Про затвердження програм зовнішнього незалежного оцінювання. – Режим доступу : <http://testportal.gov.ua/programs2017/>
4. Пентилюк М. П. Рідна мова : підручник для 8 кл. / М. П. Пентилюк. – К. : Освіта, 2008. – 272 с.
5. Пентилюк М. П., Гайдаєнко І. В., Ляшкевич А. І., Омельчук С. А. Українська мова. : підручник для 9 класу / М. П. Пентилюк, І. В. Гайдаєнко, А. І. Ляшкевич, С. А. Омельчук. – К. : Освіта, 2009. – 340 с.
6. Заболотний О. В. Українська мова : підручник для 10 кл. / О. В. Заболотний, В. В. Заболотний. – К. : Генеза, 2010. – 240 с.
7. Єрмоленко С. Я. Українська мова : підручник для 11 кл. / С. Я. Єрмоленко, В. Т. Сичова. – К. : Грамота, 2011. – 304 с.
8. Авраменко О. М. Українська література : підручник для 8 кл. / О. М. Авраменко, Г. К. Дмитренко. – К. : Грамота, 2017. – 384 с.
9. Авраменко О. М. Українська література : підручник для 9 кл. / О. М. Авраменко, Г. К. Дмитренко. – К. : Грамота, 2017. – 288 с.
10. Авраменко О. М. Українська література : підручник для 10 кл. / О. М. Авраменко, В. І. Пахаренко. – К. : Грамота, 2018. – 208 с.
11. Семенюк Г. Ф. Українська література : підручник для 11 кл. / Г. Ф. Семенюк, М. П. Ткачук, О. В. Слоновьовська. – К. : Освіта, 2018. – 352 с.
12. УЦОЯО. Тестові зошити з української мови і літератури. ЗНО 2012 – 2015.

Додаткові рекомендовані джерела

1. Богославець Л. П. Українська мова : навч.-практ. посіб. для слухачів підготовчих курсів Інституту доуніверситетської підготовки. Ч. 1. / Л. П. Богославець, І. В. Житар, О. А. Кузьмич, С. І. Черіпка. – К. : НАУ, 2005. – 112 с.

	Система менеджменту якості Робоча програма навчальної дисципліни «Українська мова та література»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 23.01.01–05– 2019
		стор. 14 з 18	

2. Богославець Л. П. Українська мова: синтаксис і пунктуація складного речення : навч. посіб. / Л. П. Богославець, І. В. Житар, Т. П. Матвійчук, Г. І. Земляна. – К. : Книжкове вид-во НАУ, 2006. – 76 с.
3. Богославець Л. П. Українська мова : метод. посіб. для підготовки до вступної співбесіди із слухачами підготовчих курсів Інституту доуніверситетської підготовки / Л. П. Богославець, І. В. Житар, Т. П. Матвійчук, С. І. Черіпка. – К. : НАУ, 2006. – 64 с.
4. Черіпка С. І. Українська мова. синтаксис і пунктуація : практикум / С. І. Черіпка, Р. П. Юр-Кирилюк. – К. : Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», 2010. – 160 с.
5. Богославець Л. П. Українська мова. Морфологія : навч.-метод. посіб. / Л. П. Богославець, М. О. Кузьмич, С. І. Черіпка. – К. : НАУ, 2007. – 148 с.
6. Богославець Л. П. Українська мова. Морфологія : практикум. / Л. П. Богославець, М. О. Кузьмич, С. І. Черіпка. – К. : НАУ, 2017. – 148 с.
7. Житар І. В. Українська мова. Синтаксис і пунктуація простого речення. / І. В. Житар, Т. П. Матвійчук. – К. : Книжкове вид-во НАУ, 2017. – 148 с.
8. Житар І. В. Українська мова : навч. посіб. для підготовки до ЗНО / І. В. Житар, Т. П. Матвійчук. - Тернопіль : Підручники і посібники, 2017. – 384 с.
9. Українська мова : зб. конгр. Робіт / Укладачі: С. І. Черіпка, Л. П. Богославець, Т. П. Матвійчук, В. О. Слухай ; за ред. С. І. Черіпка. – К. : НАУ, 2018. – 148 с.
10. Кацан Л. О. Українська література : зб. завдань / Л. О. Кацан, С. І. Черіпка. – К. : вид-во НАУ, 2018. – 112 с.

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СЛУХАЧЕМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ.

Оцінювання окремих видів виконаної слухачем навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

4.1 Основні терміни, поняття, означення

4.1.1. **Рейтинг (рейтингова оцінка)** – це кількісна оцінка досягнень слухача, що здійснюється за 60-бальною шкалою в процесі виконання ним сукупності навчальних завдань.

4.1.2. **Рейтингова система оцінювання (РСО)** – це система визначення якості виконаної слухачем усіх видів аудиторної та самостійної навчальної роботи та рівня набутих ним знань та вмінь шляхом оцінювання в балах результатів цієї роботи під час поточного, семестрового та підсумкового контролю.

РСО передбачає використання вхідної, поточної, контрольної, підсумкової семестрової та річної рейтингових оцінок.

4.1.3. **Вхідна рейтингова оцінка** складається з балів, які слухач отримує за результатами тестування, визначає загальний базовий рівень підготовки слухачів за програмами загальноосвітнього навчального закладу, виявляє окремі прогалини у знаннях та вміннях.

4.1.4. **Поточна рейтингова оцінка** складається з балів, які слухач отримує за результатами різних форм письмового контролю, усного опитування та тестування на практичних заняттях.

4.1.5. **Контрольна рейтингова оцінка** визначається за результатами виконання тематичних контрольних робіт з певної теми: (№ 1, № 2 – у I семестрі та № 3, № 4 – у II семестрі) та домашніх завдань (№ 1 – у I семестрі та № 2 – у II семестрі) у письмовій формі.

	Система менеджменту якості Робоча програма навчальної дисципліни «Українська мова та література»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 23.01.01–05– 2019
		стор. 15 з 18	

4.1.6. **Підсумкова семестрова рейтингова оцінка** визначається як середнє арифметичне за результатами поточних рейтингових оцінок та контрольних рейтингових оцінок.

4.1.7. **Підсумкова річна рейтингова оцінка** визначається як середнє арифметичне за результатами семестрових рейтингових оцінок.

4.1.8. **Підсумкова атестаційна рейтингова оцінка** визначається за результатами виконання підсумкової атестаційної роботи, це форма підсумкового контролю засвоєння слухачем теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за навчальний рік. Написання підсумкової атестації здійснюється після закінчення навчання на підготовчих курсах, на підставі поданої заяви слухача. З метою забезпечення об'єктивності оцінок та прозорості набутих слухачами знань та вмінь, підсумкова атестація в Інституті здійснюється в письмовій формі. Підсумкова атестація проводиться відповідно до робочих навчальних програм із навчальних дисциплін, організацію та проведення якої здійснює Комісія, склад якої затверджується ректором. Комісію очолює завідувач кафедри базових і спеціальних дисциплін. До складу Комісії залучаються науково-педагогічні працівники кафедри базових і спеціальних дисциплін та інших кафедр Університету.

Комісія здійснює організаційно-технологічну підготовку та проведення атестації: встановлює терміни її проведення; визначає перелік навчальних дисциплін; розробляє інформаційні та методичні матеріали; формує зведені бази даних слухачів (випускників) підготовчих курсів; визначає форму її проведення (письмові контрольні роботи, диктанти, тести тощо); за умов суворої конфіденційності розробляє та організовує тиражування текстів; розсилає результати робіт, які мають конфіденційний характер; організовує розгляд апеляційних заяв на результати атестації.

Тексти атестаційних робіт формуються відповідно до навчальної програми.

4.2. Порядок оцінювання набутих слухачем знань та вмінь

4.2.1. Оцінювання набутих знань та вмінь слухачів здійснюється за 60-бальною системою.

4.2.2. Оцінювання навчальної роботи слухача здійснюється в балах відповідно до табл. 4.

Таблиця 4.1.

Оцінка за національною шкалою	Рівень	Оцінка в балах	Критерії оцінювання навчальних досягнень слухачів
Незадовільно	I. Початковий	1–14	Слухач володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ природи, з допомогою викладача відповідає на запитання, що потребують відповіді «так» чи «ні»; уміє розрізняти фізичні та астрономічні величини, одиниці вимірювання з певної теми, розв'язувати задачі з допомогою викладача лише на відтворення основних формул, здійснює найпростіші математичні дії.
Задовільно	II. Середній	15–30	Слухач описує явища, відтворює значну частину навчального матеріалу, знає одиниці вимірювання

Система менеджменту якості
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Українська мова та література»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 23.01.01–05–
2019

стор. 16 з 18

Оцінка за національною шкалою	Рівень	Оцінка в балах	Критерії оцінювання навчальних досягнень слухачів
			окремих фізичних чи астрономічних величин і формули з теми, що вивчається; розв'язує типові прості задачі (за зразком), виявляє здатність обґрунтувати деякі логічні кроки за допомогою викладача.
Добре	III. Достатній	31–45	Слухач вільно та оперативно володіє вивченим матеріалом у стандартних ситуаціях, наводить приклади його практичного застосування та аргументи на підтвердження власних думок; самостійно розв'язує типові задачі й виконує вправи з одної теми, обґрунтовуючи обраний спосіб розв'язку.
Відмінно	IV. Високий	46–60	Слухач на високому рівні опанував програмовий матеріал, самостійно, у межах чинної програми, оцінює різноманітні явища, факти, теорії, використовує здобуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях, поглиблює набуті знання; самостійно розв'язує комбіновані типові задачі стандартними або оригінальним способом, розв'язує нестандартні задачі передбачені програмою основні методи розв'язання завдання і вміє їх застосовувати з необхідним обґрунтуванням; <i>виявляє</i> варіативність мислення і раціональність у виборі способу розв'язання математичної проблеми; <i>вміє</i> узагальнювати й систематизувати набуті знання; <i>здатний до розв'язування</i> нестандартних задач і вправ.

Система менеджменту якості
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Українська мова та література»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 23.01.01–05–
2019

стор. 18 з 18

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ з/п	Прізвище, ім'я та по батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				